

9. 1. 2009

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Senátoři schválili nový trestní zákoník

Senát včera v dopoledních hodinách schválil návrh trestního zákoníku z dílny ministerstva spravedlnosti. Nový trestní kodex zcela opouští komunistické chápání viny a trestu a zásadním způsobem mění a modernizuje české trestní právo. Návrh zákona byl schválen téměř jednomyslně (konkrétně 74 hlasů ze 76 přítomných senátorů), což svědčí o potřebnosti nové právní normy a výrazné podpoře napříč politickým spektrem.

„Děkuji senátorům za jejich neobyčejně kladné přijetí kodexu i za odbornou veřejnost a za občany. Je to mimořádná událost, a pokud návrh podepíše i pan prezident, začne zcela nová etapa českého trestního práva,“ říká Jiří Pospíšil.

V senátu zavládlo při jednání všeobecné přesvědčení, že podoba návrhu je svou koncepcí moderní a suverénní normou evropského typu. Je proto nanejvýš nutné přijmout ji a nahradit tak dávno zastaralý trestní zákon z roku 1961. Mezi nejčastěji diskutované body patřilo např. snižování hranice trestní odpovědnosti nebo rozšiřování skutkových podstat hospodářských trestných činů. K tomu Jiří Pospíšil dodává: „Přednesl jsem před senátory svůj plán, že do půl roku budu mít v ruce návrh novely, která znovu otevře otázku snižování věkové hranice. Co se týče dalších připomínek, máme celý rok legisvakantní lhůty na to, abychom o nich hovořili. Při tvorbě zákona jsme se snažili o určitý konsenzus, který by nebyl závažným způsobem v rozporu s vícero politickými postoji a světonázory. To se nám podařilo, ale je samozřejmé, že ne každému se mohou líbit všechny oblasti. Ale jde tu především o tu základní materii, z níž je zákon postaven, o dalším lze dále hovořit.“

Nový trestní zákoník - kodex moderního demokratického státu

Přístup senátorů ocenil i hlavní autor kodexu prof. Pavel Šámal.

„Jedním z největších přínosů je maximální možnost rozlišování a individuálního přístupu k trestním postihům za různé typy trestných činů. Vyvážené stanovení druhů trestů i jejich sazeb totiž umožňuje soudům uložit přiměřený trest s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem spáchaného trestného činu i osobě pachatele.“

Návrh klade velký důraz na zákonné vymezení přesných a jednoznačných skutkových podstat trestných činů. Přináší novou kategorizaci trestných činů na zločiny a přečiny. Za přečiny budou pokládány všechny nedbalostní a úmyslné trestné činy, na něž trestní zákoník stanoví trest odnětí svobody maximálně do pěti let. Zločiny budou všechny ostatní závažné trestné činy. Tato změna se promítne do trestního řízení. U zločinů bude vedeno standardní trestní řízení, u přečinů budou převažovat zjednodušené formy řízení, odklony a alternativní řešení, včetně širokého uplatnění prostředků probace a mediace.

Jedna z hlavních filozofií návrhu je taková, že pokud to povaha spáchaného činu umožňuje, má být trest odnětí svobody nahrazen alternativními druhy trestů (např. obecně prospěšnými pracemi, peněžitým trestem ve formě denních sazeb, zákazem činnosti a nově také trestem domácího vězení).

Nový trestní zákoník zpřísňuje postih u nejzávažnějších trestných činů, jakým je např. brutální vražda. Zvyšuje horní hranici sazby trestu odnětí svobody z dosavadních 15 na 20 let, přičemž výjimečným trestem bude kromě doživotí i trest odnětí svobody od 20 do 30 let (nyní od 15 do 25

let).

Mezi další změny patří např. to, že neplatiče výživného bude možné odsoudit již po 4 měsících neplacení výživného. Pokud se bude neplacení opakovat, lze uložit trest odnětí svobody až na pět let.

Pokud kodex podepíše i prezident republiky, zákon nabude účinnosti 1. 1. 2010.

Zdroj: MS ČR

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Správné určení počátku běhu lhůty pro podání stížnosti proti usnesení soudu, kterým se nařizuje výkon trestu odnětí svobody](#)
- [Rozšiřování státní moci při implementaci acquis EU: český fenomén gold-platingu na příkladu konfiskační směrnice](#)
- [Změna způsobu určování výše peněžité pomoci obětem: Řešení všech dosavadních problémů?](#)
- [Uplatnění adhezního nároku v trestním řízení a správním řízení](#)
- [Novela § 196 trestního zákoníku: racionální korekce, nebo oslabení ochrany dítěte?](#)
- [Vybrané aspekty trestného činu podvodu podle § 209 TrZ ve světle judikatury](#)
- [Zásadní novinky v oblasti trestní odpovědnosti právnických osob v roce 2026](#)
- [Kauza Skender Bojku: Putativní nutná obrana optikou ÚS](#)
- [Novela zákona o trestní odpovědnosti právnických osob](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Dětský certifikát](#)